

- c) To guarantee fair lending across industries d) To determine borrower interest rates
9. Full form of AML is _____
- a) Anti-moral Laundering b) Anti-Massive Laundering
- c) Anti-money laundering d) Anti-method laundering
10. What is the primary goal of green banking initiatives?
- a) To increase profits from environmentally harmful investments b) To reduce paper usage and promote digital transactions
- c) Ministry of Finance d) None
11. Which of the following is the main regulatory authority for the Indian Banking Sector?
- a) SEBI b) Reserve bank of India (RBI)
- c) Ministry of Finance d) NABARD
12. _____ are extremely complex and focused assaults that are used to gradually compromise banking infrastructure.
- a) phishers b) APT's
- c) DDoS d) Internal Threats.
13. Which technology is increasingly being utilized in banking for talent acquisition and recruitment?
- a) Block chain b) Artificial Intelligence (AI)
- c) Quantum Computing d) Augmented Reality

Q. 2) Write Short Note (Any 3) (15)

1. Small Finance Banks
2. Marketing of Banking Products
3. Green Banking
4. Private Sector Banks
5. Banking Laws

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. Why is regulatory oversight so important to scheduled commercial bank stability?
2. What function does the Reserve Bank of India (RBI) serve in the banking industry in India?
3. What are the measures to recognize the documentation frauds?
4. Explain the role of RBI in regulating and supervising scheduled commercial banks

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. How does consumer behavior influence product development and planning in the banking sector?
2. Describe the various types of Cyber Security Risks.
3. What are phishing attacks and how can customers be protected from them?

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. अनुसूचित वाणिज्यिक बँकांच्या (SCBs) कामगिरीचे मूल्यमापन करण्यासाठी कोणता महत्वाचा आर्थिक निर्देशक वापरला जातो?
अ) विपणन धोरणे
ब) मालमत्तेची गुणवत्ता (Asset Quality)
क) कर्मचारी संख्या
ड) डिजिटल नवोपक्रम
२. कोणते आर्थिक धोरण साधन बँकिंग प्रणालीतील तरलतेवर थेट प्रभाव टाकते?
अ) परकीयचलन साठा
ब) रेपोदर (Repo Rate)
क) वैधानिक तरलता प्रमाण (SLR)
ड) वित्तीय समावेशन निर्देशांक
३. अनुसूचित वाणिज्यिक बँकांच्या नियामक धोरणांचे मुख्य उद्दिष्ट काय आहे?
अ) उत्पन्न वाढवणे
ब) स्थिर ताराखणे (Maintaining Stability)
क) शाखा नेटवर्क वाढवणे
ड) रोख व्यवहारांना प्रोत्साहन देणे
४. खालील पैकी कोणता बँकिंग उद्योगातील मानवी संसाधन व्यवस्थापनाचा मुख्य घटक नाही?
अ) टॅलेंट अधिग्रहण
ब) कर्मचारी टिकवणे
क) उत्पादन नवकल्पना
ड) प्रशिक्षण आणि विकास
५. बँकिंगमध्ये बाजार विभाजनाचे मुख्य लक्ष काय आहे?
अ) बाजार ट्रेंडचे विश्लेषण
ब) ग्राहकांना लोकसंख्या शास्त्रावर आधारित विभागणे
क) उद्योग-व्यापी जाहिरात मोहिमा तयार करणे
ड) वरील सर्व
६. सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांमध्ये कोणता उद्योग गैर-कार्यक्षम मालमत्तांसाठी (NPA) सर्वाधिक संवेदनशील आहे?
अ) ग्राहकांना दिलेली कर्जे
ब) पायाभूत सुविधा आणि मोठ्या उद्योगांसाठी दिलेली कर्जे
क) शेतीसाठी दिलेली कर्जे
ड) तंत्रज्ञान क्षेत्रातील स्टार्टअप्स
७. भारतातील कोणत्या बँक गटामध्ये सर्वसाधारणपणे सर्वात कमी एनपीए स्तर असतो?
अ) प्रादेशिक ग्रामीण बँका
ब) परदेशी बँका
क) खाजगी क्षेत्रातील बँका
ड) सार्वजनिक क्षेत्रातील बँका
८. कर्ज मालमत्तांना कनिष्ठ दर्जाच्या (Substandard) आणि संशयास्पद (Questionable) गटांमध्ये वर्गीकृत करण्याचे मुख्य कारण काय आहे?
अ) कर्ज देण्यासाठी फायदेशीर उद्योग ओळखणे
ब) परतफेडीची प्रगती पाहणे आणि जोखीम मूल्यांकन करणे
क) सर्व उद्योगांना समान पद्धतीने कर्ज उपलब्ध करणे
ड) कर्जदारांचे व्याजदर ठरविणे
सुनिश्चित करणे
९. AML चा पूर्ण अर्थ _____ आहे.
अ) अँटी-मोरल लॉन्डरिंग (Anti-moral laundering)
ब) अँटी-मॅसिव्ह लॉन्डरिंग (Anti-massive laundering)
क) अँटी-मनी लॉन्डरिंग (Anti-money laundering)
ड) अँटी-मॅथड लॉन्डरिंग (Anti-method laundering)

१०. ग्रीन बँकिंग उपक्रमांचा मुख्य उद्दीष्ट काय आहे ?
- अ) पर्यावरणासाठी हानिकारक गुंतवणुकीतून नफा वाढवणे ब) कागद वापर कमी करणे आणि डिजिटल व्यवहारांचा प्रचार करणे
- क) अर्थमंत्रालय ड) काहीही नाही
११. भारतीय बँकिंग क्षेत्रासाठी मुख्य नियामक प्राधिकरण कोणते आहे ?
- अ) SEBI ब) भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI)
- क) अर्थमंत्रालय ड) NABARD
१२. _____ हे अत्यंत गुंतागुंतीचे आणि केंद्रित हल्ले असतात जे हळूहळू बँकिंग पायाभूत सुविधा असुरक्षित करतात.
- अ) फिशर्स ब) APTs
- क) DDoS ड) अंतर्गतधोके
१३. बँकिंगमध्ये टॅलेंट अधिग्रहण आणि भरतीसाठी कोणती तंत्रज्ञान वापरली जाते ?
- अ) ब्लॉकचेन ब) कृत्रिम बुद्धिमत्ता (AI)
- क) क्वांटम संगणन ड) ऑगमेंटेड रियालिटी

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. लघुवित्त बँका
२. बँकिंग विपणनाचे प्रमुख घटक
३. पर्यावरण संवेदनशील बँकिंग
४. खासगी क्षेत्रातील बँका
५. बँकिंग कायदे

प्र. ३) खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. नियामक देखरेख अनुसूचित वाणिज्यिक बँकांच्या स्थिरतेसाठी इतकी महत्वाची का आहे ?
२. भारतीय बँकिंग उद्योगात भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI) कसा कार्य करते ?
३. दस्तऐवजीकरण फसवणूक ओळखण्यासाठी उपाय कोणते आहेत ?
४. शेड्युल्ड कमर्शियल बँकांचे नियमन व पर्यवेक्षण करण्यामध्ये RBI ची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र. ४) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. ग्राहक वर्तन बँकिंग क्षेत्रातील उत्पादन विकास आणि नियोजनावर कसा प्रभाव टाकतो ?
२. सायबर सुरक्षा जोखमींचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
३. फिशिंग हल्ले म्हणजे काय आणि ग्राहकांना त्यापासून कसे सुरक्षित ठेवता येईल ?
